

med, at vi havde Grundloven af 1849, hvorfor komme de Radikale saa med deres Forslag om at faa Juni-Grundloven tilbage?

Det er ikke alene den Udtalelse af Hørup, jeg citerede, der bekræfter Rigtigheden af den Opfattelse, at den Kamp, der foregik fra 1870—1901, var en Kamp om Forstaaelsen, om Brugen og Benyttelsen af Grundloven af 28. Juli 1866, en Kamp for, at Grundloven skulde forstaaes saaledes, at Ministerierne skulde være i Overensstemmelse med det folkevalgte Kammer, at det med andre Ord var Parlamentarismen, vi kæmpede om og ikke om at faa en ny Forfatning. Men jeg skal ogsaa citere andre Udtalelser, der bekræfte Rigtigheden af, hvad jeg her siger. Ifølge Folketingstidenden for Samlingen 1877—78, hvor man under Finanslovbehandlingen kom ind paa at tale om Ministeriets Stilling til Folketinget, udtalte Hørup følgende, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal tillade mig at citere: „Naar vi komme dertil, at vi virkelig faa ledende Ministre, Ministre, som kunne komme ned til Folkerepræsentationen og gøre en virkelig Myndighed gældende, saa tror jeg ikke, at vi længere vilde komme ind paa den underlige og ukonstitutionelle Talemaade og ukonstitutionelle Fremgangsmaade med, at Tingene skulle arbejde sig sammen for at faa noget bragt til Veje; saa vil man komme til at erkende, at det er Ministeriet, der skal arbejde Tingene sammen, og at det er Ministeriet, der skal udøve Myndighed i Folkerepræsentationen for at bringe den til et ensartet Resultat. Det, tror jeg, er den frie Forfatnings sande Opgave og den frie Forfatnings endelige Maal; men det tror jeg tillige, at vi vel kunne naa ved Hjælp af den Forfatning, vi nu have. Jeg er nemlig aldeles uenig med det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), som altid plejer her i dette Ting at angribe vor nuværende Forfatning. Det har jævnligen undret mig, at disse Angreb aldrig have faaet Modsigelse og Svar fra den højtærede Regerings Side, som dog særligt maatte være kaldet til at tage denne Forfatning i Forsvar; men jeg kan forstaa, at det ikke sker fra dette Ministeriums Side, og jeg antager, at Grunden er den, at den eneste Redning og den eneste Udvej, som dette Ministerium kunde have for at hævde sin Stilling, var den at sige, at vor Forfatning var saa slet, at vi ikke kunde have et bedre Ministerium efter denne Forfatning; men det, tror jeg, ikke er Tilfældet.“ Hørup forsvarede altsaa

den Opfattelse, som jeg paastaar, at Venstres Ledere og Venstres Medlemmer gjorde gældende helt igennem, at Kampen ikke stod om en ny Forfatning, men om den Forfatning, vi havde.

I 1885—86 udtalte Berg under Forhandlingerne om det Forslag, Estrup havde forelagt til en Grundlovsændring, følgende: „Jeg tror ikke det vil være rigtigt, at man overhovedet indlader sig paa Grundlovsforandringer. Hvad skulle vi egentlig med dem? Kunne vi ikke holde den Grundlov, vi have, eller føre den tilbage paa den rette Kjøel, hvad skulle saa forandrede Grundlove kunne betyde? Hvor har Papiret og Bestemmelsen paa Papiret nogen Sinde været et sikkert Værn imod Hensigter, støttede af den brutale Magt, der gaar mod Loven? Men Et, maa de Herrer vide, og det vides fuldt ud i denne Sal. De maa vide, hvilken overordentlig Betydning det har, at vi staa paa den positive Rets Grund, paa Grundloven, som den er. Uagtet hele den store, almindelige Befolkning siger: Forfatningen burde have været anderledes, Juni-Grundloven burde have været gjenindtraadt uforandret i 1866 i Følge Forbeholdet af 1855 — ikke desto mindre siger den: den *juridiske* Ret er Grundloven, som den nu er, og den fastholde vi, paa den staa vi.“ Det var Bergs Udtalelser, Christen Berg, som det ærede Medlem ønskede, vi skulde nævne ham for ikke at misforstaa. — Det er i fuld Overensstemmelse med, hvad Hørup sagde, da han traadte ind i det første Venstreministerium, og jeg tror derfor, jeg har Ret til at fremstille Forholdet saaledes, som jeg fremstillede det i mit første Foredrag.

Saa kom det ærede Medlem ind paa et Referat af en Udtalelse, jeg skulde have benyttet mig af ved et politisk Møde i Aarup. Det ærede Medlem fra Kalundborg (Rode) og ogsaa det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik) vare inde derpaa. Jeg sagde i Aarup under en Forhandling, jeg havde dels med den daværende Indenrigsminister (Munch) og dels med det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik), at der var ingen Nødstilstand her i Landet, der begrundede at rejse en Forfatningskamp, og jeg udviklede, at hvis der var et Landsting, der stod stejlt mod de Fremskridt, Folketinget fordrede, var der mere Trang til at rejse en Forfatningskamp som den, de Herrer ville rejse. Andet har jeg ikke udtalt ved Mødet i Aarup eller paa de mange andre Vælgermøder, jeg har deltaget i. Jeg har sagt, at vi ere villige til en Forfatnings-